

Sygn. akt I. Cz 209/12

POSTANOWIENIE

Dnia: 6 czerwca 2012r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Sądu Okręgowego Mieczysław Osucha**

Sędziowie: **SO Wiesław Kulpa – spr., SR (del.) Magdalena Ciach**

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarska

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2012r. w Tarnobrzegu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi **Z. K.**

z udziałem **M. M., S. N., W. P., B. J.,**

P. P.

o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Mielcu z dnia 17 marca 2011r. sygn. akt I Ns 266/11

na skutek zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Rejonowego w Mielcu

z dnia 16 stycznia 2012r., sygn. akt I Ns 551/11

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

sygn. akt I Cz 209/12

UZASADNIENIE

postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 6 czerwca 2012r.

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2012r., sygn. akt I Ns 551/11 Sąd Rejonowy w Mielcu odrzucił skargę Z. K. o wznowienie postępowania w sprawie sygn. I Ns 266/11 o stwierdzenie zasiedzenia oraz zasądził od niego na rzecz uczestniczki M. M. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że nie biorący udziału w postępowaniu Z. K. już w dniu wydania postanowienia w sprawie I Ns 266/11, tj. 17 marca 2011r., dowiedział się o jego treści, a następnie został poinformowany, że o ile zgłasza roszczenie do działki nr (...) położonej w M., a objętej przedmiotowym postanowieniem, winien podjąć formalne czynności w sprawie, wnosząc środek odwoławczy. Pozbawienie możliwości działania ustało przed uprawomocnieniem się postanowienia.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości Z. K., wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu zarzucił, że w dniu wydania postanowienia z 17 marca 2011r., powziął jedynie wiadomość, iż na wokandzie Sądu Rejonowego w Mielcu znajduje się sprawa z wniosku M. M. przy udziale S. N., B. J. i P. P., o zasiedzenie. Wobec faktu, że te same osoby były uczestnikami postępowania administracyjnego dotyczącego nieruchomości nr 884, zwrócił się dnia następnego, tj. 18 marca 2011r., do Prezesa Sądu Rejonowego o udzielenie informacji na temat toczącego się postępowania sądowego. W dniu 4 kwietnia 2011r. otrzymał odpowiedź, w której poinformowano go o ogłoszeniu

postanowienia o stwierdzeniu nabycia prawa własności działki nr (...) położonej w M. oraz o możliwości wniesienia środka odwoławczego. Po udaniu się tego samego dnia do Sądu, został poinformowany, że upłynął już termin do złożenia wniosku o wydanie postanowienia wraz z uzasadnieniem i wobec powyższego złożył on wniosek o możliwość przejrzenia akt sprawy. Termin zapoznania się z aktami wyznaczono na 14 kwietnia 2011r. i w tym też dniu zapoznał się z treścią postanowienia. Mając jednakże na względzie, że już w dniu 8 kwietnia 2011r. postanowienie uprawomocniło się, skarżący zaniechał wnoszenia środka odwoławczego i złożył skargę o wznowienie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W postępowaniu nieprocesowym obowiązuje zasada koniecznego współuczestnictwa podmiotów zainteresowanych tj. wszystkich osób, których praw dotyczy wynik postępowania. Zasadę tę w znaczeniu ogólnym wyraża art. 510 k.p.c., a w szczególności jego § 2, który stanowi, że jeżeli okaże się, iż zainteresowany nie jest uczestnikiem, Sąd wezwie go do udziału w sprawie. Przez wezwanie do wzięcia udziału w sprawie wezwany staje się uczestnikiem. W razie potrzeby wyznaczenia kuratora do zastępowania zainteresowanego, którego miejsce pobytu jest nieznane, jego wyznaczenie następuje z urzędu. W postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia ta zasada znajduje uszczegółowienie w uregulowaniach wynikających z treści art. 609 k.p.c. Zobowiązują one Sąd do zbadania czy wszystkie zainteresowane osoby są uczestnikami postępowania. W celu ustalenia kręgu zainteresowanych Sąd może żądać od wnioskodawcy lub uczestników postępowania informacji, które pozwolą ustalić krąg zainteresowanych i jeżeli osoby te nie biorą udziału w postępowaniu, wezwać je do udziału w sprawie. Jeżeli wnioskodawcy, bądź inni uczestnicy postępowania nie są w stanie wskazać sądowi osób zainteresowanych, wezwanie ich do udziału w sprawie następuje w drodze ogłoszenia.

W sprawie o zasiedzenie do kręgu zainteresowanych należy zaliczyć nie tylko dotychczasowego właściciela, współwłaścicieli i ich spadkobierców, ale także pozostałych, innych niż wnioskodawca, posiadaczy samoistnych, posiadaczy zależnych, osoby dysponujące prawem rzeczowym na zasiadywanej nieruchomości, jak też posiadaczy gruntów sąsiednich, jeżeli roszczą sobie prawo do własności nieruchomości lub przygranicznych pasów gruntu (tak SN m.in. w uchwałach: z 18.12.1974r., III CZP 88/74, OSNCP 1976, nr 1, poz. 4 i z dn. 8.07.1975r., III CZP 51/75, OSPiKA 1976, nr 11, poz.204). Interesy w/w osób w rozstrzygnięciu sprawy mogą być bardzo zróżnicowane, w związku z czym różne, bardziej lub mniej dolegliwe, mogą być skutki nie wzięcia przez nie udziału w postępowaniu.

Odnosząc się do kwestii nie wzięcia przez osobę zainteresowaną udziału w toczącym się postępowaniu nieprocesowym Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 kwietnia 2010r., sygn. akt III CZP 112/09 stwierdził, że obrazę art. 510 k.p.c. oraz art. 609 § 2 k.p.c. należy traktować jako uchybienie procesowe, które w toku postępowania może być podnoszone w apelacji. Może być ono także podłożem skutecznego zarzutu kasacyjnego ulokowanego na podstawie przewidzianej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., zwłaszcza, że w każdym wypadku naruszenia prawa osoby zainteresowanej, nie biorącej udziału w sprawie, możliwość wpływu tego uchybienia na wynik sprawy będzie zazwyczaj oczywista. Sąd Najwyższy uznał ponadto, że efektywnym narzędziem ochrony w takiej sytuacji będzie także skarga o wznowienie postępowania. Skarżący ma więc możliwość wyboru środka zaskarżenia jaki zastosuje.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy zauważyć należy, że Sąd Rejonowy w Mielcu pismem z dnia 21 marca 2011r. (które adresat otrzymał 04.04.2011r.) poinformował Z. K., że w dniu 17 marca ogłoszone zostało postanowienie w przedmiocie stwierdzenia nabycia własności działki nr (...) położonej w M., jednocześnie informując go o możliwości wniesienia środka odwoławczego - wbrew ustawowemu obowiązkowi udzielenia pouczenia o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 327 §1 i 357 § 2 zd. drugie k.p.c.). Jednakże brak pouczenia lub błędne pouczenie nie ma wpływu na rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia środka zaskarżenia, a może jedynie stanowić podstawę wniosku o przywrócenie terminu do jego wniesienia (uchwała SN z dn. 22.11.2011r., III CZP 38/11). Z analizy akt sprawy I Ns 266/11 wynika, że do zapoznania się z aktami sprawy, w tym z przedmiotowym postanowieniem, doszło dopiero 14 kwietnia 2011r., a więc już po jego uprawomocnieniu się (8 kwietnia 2011r.). W tej sytuacji wniesienie apelacji stało się niemożliwe, a skarżący mógł skorzystać jedynie w wniosku o przywrócenie terminu do jej złożenia.

Jak już wskazano wcześniej, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w uchwale z dnia 20 kwietnia 2011r., sygn. akt III CZP 112/09 w zaistniałej sytuacji narzędnym służącym do ochrony praw osoby zainteresowanej, która z przyczyn od siebie niezależnych nie brała udziału w toczącej się sprawie, może być również skarga o wznowienie postępowania, która w tym przypadku nie jest ograniczona żadnym terminem, a jej skuteczność nie jest uzależniona ani od rodzaju naruszonego dobra, ani od stopnia naruszenia (art. 524 § 2 zd. drugie w zw. z art. 408 k.p.c.).

W postępowaniu nieprocesowym zastosowanie w tym przedmiocie znajduje art. 524 § 2 k.p.c., zgodnie z którym osoba zainteresowana, nie będąca uczestnikiem postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jej prawa. Z. K. wskazał siebie jako współwłaściciela działki o nr ew.(...)położonej w M. obręb W. i podniósł, iż od 50 lat jego rodzina tj. rodzice i ciotka, a obecnie on jako ich spadkobierca, użytkują określone części przedmiotowej nieruchomości. Podniósł również, że aktualnie toczy się z udziałem jego oraz uczestników sprawy o zasiedzenie, postępowanie administracyjne, którego zakres obejmuje w/w działkę. Niewątpliwym jest, że w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia konieczny jest udział wszystkich osób, przeciwko którym bieg zasiedzenia był skierowany.

W podsumowaniu przyjąć należy, że osoba która nie brała udziału w postępowaniu nieprocesowym na skutek uchybienia sądu orzekającego, nie musi poszukiwać obrony swoich praw w drodze wywiedzenia apelacji od prawomocnego postanowienia – z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia, gdyż ma również narzędzie obrony w postaci skargi o wznowienie postępowania.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 § 2 w zw. z art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zaskarżone postanowienie należało uchylić.

Zarządzenie:

Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- Z. K.,

- pełnomocnikowi uczestniczki M. M. – adw. R. Ł.,

- uczestnikom : S. N., W. P., P. P. i B. J..